

Lapsiperheiden kotipalveluiden järjestäminen Äänekoskella

KASVOPPI 19.11.2020 § 75
1213/05.05.00/2020

Lapsiperheiden kotipalvelu käynnistettiin maaliskuussa 2011 yhden työntekijän voimin osana perhepalveluja. Vuoden 2013 alusta yksi perhetukikeskuksen ohjaajista siirtyi työskentelemään lapsiperheiden kotipalveluun. Nykyisin lapsiperheiden kotipalvelussa on työssä kolme hoitajaa. Tarvittaessa yksityisiltä palveluntuottajilta voidaan ostaa lisäresurssia määräaikaisiin akuutteihin tarpeisiin. Lapsiperheiden kotipalvelu- toiminnan periaatteet (myöntämisperusteet, asiakas- maksut ja järjestämistavan) on vahvistettu perusturvalautakunnassa 15.12.2010 § 95. Sosiaalihuoltolain uudistus toi muutoksia lapsiperheiden kotipalvelun järjestämiseen 1.1.2015 alkaen ja kunnat velvoitettiin järjestämään lapsiperheiden kotipalvelua.

Taustalla lapsiperheiden kotipalvelua ohjaava lainsäädäntö

Julkisen vallan on tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu (sosiaalihuoltolain soveltamisopas, 60-61 koskien perustuslain 19 §:n 3 momenttia)

- Valtion annettava vanhemmille ja muille huoltajille asianmukaista apua heidän hoitaessaan lasten kasvatustehtäväänsä (Shl:n soveltamisopas, 61, koskien lapsen oikeuksien yleissopimuksen 18 artiklan 2 kappaletta)
- Lapselle tulee turvata hyvä hoito ja kasvatusta sekä tarvittava valvonta ja huolenpito (Shl:n soveltamisopas, 61, koskien lapsen huollosta ja tapaamisesta annettua lakia 361/1983)
- Kun vanhemmat tarvitsevat tätä tehtävää varten tukea, on heillä oikeus saada kotipalvelua
- Velvoite kotipalvelun järjestämiseen koskee kaiken ikäisiä lapsia ja heidän perheitään. Kotipalvelua on järjestettävä yleisenä perhepalveluna. Myös lastensuojelun asiakkailla on vastaava oikeus kotipalvelun saamiseen. (Shl:n soveltamisopas, 61)
- Kun kyse on lapsen kehityksen tai hyvinvoinnin turvaamisesta, on kotipalvelua järjestettävä tarvittavassa laajuudessa niinä vuorokauden aikoina, kun sitä tarvitaan (Shl:n soveltamisopas, 61, koskien sosiaalihuoltolain 13 §)
- Maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä myös, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Kotipalvelu on maksullinen palvelu, mutta maksua on alennettava tai se on jätettävä kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaisi henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista (Shl:n soveltamisopas, 56, koskien asiakasmaksulain 11 §).
- Valiokunta on lausunnossaan (PeVL 39/1996 vp) todennut, että perittävät asiakasmaksut eivät saa siirtää palveluja niitä tarvitsevien tavoittamattomiin. Asiakkaan taloudellinen asema ei

siis saa olla esteenä palvelujen saamiselle. (Shl:n soveltamisopas, 144)

Lapsiperheelle on järjestettävä perheen huolenpitotehtävän tukemiseksi ja perheen toimintaedellytysten parantamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos palvelun järjestäminen on lapsen edun mukainen, sopiva ja mahdollinen tukimuoto (20 § Shl).

Lapsiperheelle on järjestettävä välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista laissa mainittujen syiden vuoksi. Kotipalvelua on järjestettävä yleisenä perhepalveluna. Myös lastensuojelun asiakkailta on vastaava oikeus kotipalvelun saamiseen.

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona tapahtuvaa tukea ja apua, joka on tarkoitettu kunnan alueella asuville kaikille lapsiperheille. Sen tarkoitus on tukea perheiden omaoimista selviytymistä.

Kotipalveluun kuuluvat päivittäiset kodinhoidolliset tehtävät ja lastenhoito, kasvatuksessa ohjaaminen sekä vanhemmuuden tukeminen.

Kotipalvelua voi saada esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- raskaus ja synnytys
- monikkoperhe vauva- ja pikkulapsivaiheessa
- perheessä on kriisi
- lapsen sairaus tai vamma
- vanhemman sairastuminen
- vanhemman uupumus
- vanhemman masennus
- vanhemman asiointi, esim. sairaala- ja terapiakäynnit

Kotipalvelua ei voida myöntää:

- pelkkä siivouksen tarve
- äkillinen lapsen sairastuminen tilanteissa, joissa vanhemmilla on oikeus jäädä hoitamaan lasta
- kotona tehtävä etätö
- opiskelu ja luennoilla käynti
- vanhempien harrastukset
- henkilökohtaisen avustajan tarve

Kotipalvelun tarvetta arvioitaessa otetaan huomioon mm. avun tarpeen kiireellisyys ja mahdollisuus saada apua lähiverkostolta tai yksityisiltä palvelun tuottajilta.

Mikäli lapsiperheiden kotipalvelun tarpeeseen liittyy sellaista lapsen pitkäaikaista sairautta, joka vaatii erityisiä hoidollisia toimenpiteitä palvelutarpeen arviointi ja päätös palvelun saamisesta tehdään moniammatillisesti yhteistyössä Arjen tuen vastualueen palveluvastaavan kanssa. Myös Arjen tuen antama kotipalvelu toteuttaa sosiaalihuoltolain mukaista lapsiperheiden kotipalvelua. Tällöin maksu määrätään voimassa olevan maksuasetuksen mukaisesti jollei muuta ole asiasta päätetty.

Palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaavalla henkilöllä on oltava palvelutarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetussa laissa tarkoitettu kelpoisuus, jollei muualla laissa toisin säädetä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaavalla viranhaltijalla on oltava mainitun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän kelpoisuus.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut on tarkastettu viimeksi vuoden 2016 alusta alkaen ja maksut määrättiin seuraavasti:

Tunnit	€ / kerta
0 - 2 h	8,70 €
2 - 4 h	15,00 €
4 - 6 h	20,00 €
yli 6 h	35,00 €
	Max. 120,00 € / kk

Perhepalveluissa on tehty syksyllä 2020 vertailua samantyyppisten kuntien kanssa lapsiperheiden kotipalveluhinnoista.

Kunta (asukasluku 2019)	Forssa (16 901)
Hinnat	Maksuton
Kunta (asukasluku 2019)	Heinola (18 667)
Hinnat	Maksuton
Kunta (asukasluku 2019)	Jämsä (20 182)
Hinnat	25 € palvelusetelin arvo
Kunta (asukasluku 2019)	Kemi (20 707)
Hinnat	0-2h 10,20 €/2-4h 15,30 €/4-6h 20,40 €/6+h 25,50 €
Kunta (asukasluku 2019)	Laukaa (18 903)
Hinnat	10 €/h kunnan tuottamana, 25 € palvelusetelin arvo
Kunta (asukasluku 2019)	Muurame (10 164)
Hinnat	12 €/h yksittäinen käynti, säännöllisestä kotipalvelusta kk-maksu tulojen, perheen koon ja palvelun laajuuden mukaan
Kunta (asukasluku 2019)	Pieksämäki (17 682)
Hinnat	Maksuton
Kunta (asukasluku 2019)	Raahe (24 679)
Hinnat	Maksuton
Kunta (asukasluku 2019)	Saarikka (18 000)
Hinnat	7 €/h, max. 40 € pvä
Kunta (asukasluku 2019)	Valkeakoski (20 972)
Hinnat	alle 2h 12 € /2-4h 19,20 €/4+h 33,60 €
Kunta (asukasluku 2019)	Varkaus (20466)
Hinnat	Maksuton

Kuukaudessa lähtee lasku noin 10 perheelle lapsiperheiden kotipalvelusta. Muut perheet saavat palvelun eri perusteiden maksuttomana.

Lapsiperheiden kotipalvelut on sosiaalihuoltolain (2014/1301) 19 §:n mukaista kotipalvelua. Arvonlisäverolain 37 §:n mukaan veroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynnistä.

Valmistelija perhepalvelujohtaja Pirjo Heinonen, puh. 020 632 2102

Esittelijä opetus- ja kasvatusjohtaja Ville Härtsiä

Päätösehdotus Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että lapsiperheiden kotipalvelun hinnaksi määritetään 7 € / h vuoden 2021 alusta lukien.

Päätös Hyväksyttiin.
